

I krisens tider

När förra nyhetsbrevet sattes samman kunde ingen föreställa sig vad som nu skulle råda. Men så blev det och krisen rullar på. Ingen vågar gissa hur det kommer att se ut när nästa nyhetsbrev skall sammanställas. En direkt påverkan på verksamheten är att inplanerade seminarier fått ställas in. De kommer att ges till hösten istället, som kommer att bli desto intensivare på seminariefronten. Vi undersöker också möjligheten att ge seminarier via Zoom eller Teams eller på något annat sätt. Är det något vi lärt oss på mycket kort tid så är det att mycket kan göras på andra sätt och inte sällan blir det bättre. Det ofrivilliga omvandlingstrycket blir viktigt att fånga upp och göra något positivt av. I ett projekt som initieras nu kommer just innovation i kristider att studeras. Ambitionen är att fånga saker medan de händer.

Mer långsiktigt pågår också planering av nya projekt. Flera av dem berör sådant som med all säkerhet kommer att bli än mer aktuellt att uppmärksamma. En inte allt för vågad gissning är att de pengar som nu satsas för att mildra krisens verkningar kommer att leda till obalanser som måste hanteras på sikt. Redan före krisen började orosmolnen torna upp sig på den kommunalekonomiska himlen. Projekt kommer exempelvis att initieras kring digitalisering, en lösning som ofta beskrivs som en löftesrik besparingsåtgärd, men som i regel förefaller driva upp kostnader.

KFi har också en tradition av att studera och teoretisera kring vad som förklarar att vissa enheter klarar av att upprätthålla en god ekonomi medan andra, med till synes likartade förutsättningar inte gör det. I skrivande stund förefaller det rimligt att återigen aktivera forskningen inom detta område. Här finns också kunskap att hämta från andra länder som haft det mycket tuffare allt sedan den förra krisen, som aldrig riktigt blev en kris hos oss. En sak som vi måste förhålla oss till är emellertid att genomförandet av studier måste planeras och genomföras på ett sätt som gör att de inte adderar till den börda som många i kommuner och regioner upplever i sin arbetsvardag för tillfället.

Gustaf Kastberg
Föreståndare KFi

INNEHÅLL

I krisens tider

Gustaf Kastberg

Studien av samverkanslagen fortsätter

Christian Jensen
Mikael Löfström
Viveka Nilsson

Nya studier om kommundirektörer

Anna Cregård

Om Kommunforskning i Västsverige - ett pågående arbete presenteras

Björn Brorström

Kris, styrning och framtida utmaningar

Gustaf Kastberg

På innovationsfronten mycket nytt!

Jessica Alghed
Christian Jensen

Internationellt samarbete

Pierre Donatella

Aktuell redovisningsforskning på KFi

Pierre Donatella

Studien av samverkanslagen fortsätter

Den andra intervjuomgången har avslutats i den studie som följer implementeringen av Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (2017:612) i Västra Götalandsregionen. Samverkanslagen syftar till att förbättra samverkan mellan slutenvården, öppenvården och kommuner. I studien beskrivs och analyseras hur implementeringen organiseras mellan vårdaktörerna med utgångspunkt i en samverkan där öppenvården har fått ett tydligare uppdrag att koordinera denna. Studien belyser samtidigt den komplexitet som föreligger i samverkan samt innebörden av och utmaningar med lagen.

I den första intervjuomgången genomfördes intervjuer i tre av de sex delregionala områdena i regionen och materialet är avrapporterat i [KFi-rapport 153](#). I den andra intervjuomgången har aktörer från de tre resterande delregionala områdena intervjuats och materialet håller på att sammanställas. Den andra intervjuomgången genomfördes under perioden oktober till februari 2020. Intervjumaterialet visar bland annat att samtliga respondenter menar att samverkanslagen och de tillhörande riktlinjerna är relevanta då de är tvingande och sätter patienten i centrum. De intervjuade på sjukhusen pekar dock på att mötena för vårdplanering tenderar att bli längre när intentionen är att de ska hållas korta, att vårdcentralerna och primärvårdens rehabilitering inte är så delaktiga som man önskar samt att det är svårt att ordna fram hjälpmedel till patienterna. De intervjuade på vårdcentralerna menar att det är svårt att delta på mötena då det är kort framförhållning på dessa. På några av vårdcentralerna har man tillsammans med kommunerna utarbetat nya rutiner där man har kortare Skype-möten på morgonen, på vilka vårdplaneringen många gånger blir klar. I kommunerna poängteras man att mötena för vårdplanering ska hållas korta och trygga upp för hemgång medan den mer långsiktiga vårdplaneringen ska ske efter sjukhusvistelsen. Det påtalas också att vårdcentralerna inte alltid deltar i vårdplaneringen på ett tillfredsställande sätt och pri-

märvårdens rehabilitering inte heller är så delaktig som man önskar. IT-systemet SAMSA är en viktig del i vårdplaneringen men upplevs ha sina brister. För sjukhusen gäller till exempel att SAMSA inte är kompatibelt med journalsystemet och att vårdbegäran sällan är korrekt ifylld. Kommunerna och vårdcentralerna upplever att det saknas uppgifter från sjukhusen i systemet som behöver kompletteras. 2021 införs ett nytt gemensamt IT-system i Västra Götalandsregionen, Millennium, i vilket all hälso- och sjukvårdsinformation ska vara tillgänglig för dem som behöver den, både medarbetare, patienter och invånare. Flera av respondenterna menar att de nyss nämnda svårigheterna då kommer att förbättras.

Frågor ställdes också om hur samverkanslagen påverkat situationen för patienterna. I sammanhanget poängteras att vårdtagarna idag skrivs ut fortare från sjukhus med följd att det inte alltid finns lediga korttidsplatser till dem. Då får kommunerna ge utökad hemtjänst, köpa platser från andra kommuner eller privata vårdaktörer alternativt låta patienterna ligga kvar på sjukhus. Patienter ska visserligen enligt de intervjuade inte ligga på sjukhus längre än nödvändigt på grund av infektionsrisk, men en alltför snabb hemgång innebär ökade risker för komplikationer med återinläggning som följd. Intervjupersonerna berättade också om situationer när patienterna kan känna sig utsatta. Sådana situationer kan uppstå när de inte är redo för hemgång men måste åka hem ändå,

Foto: Viveka Nilsson

kanske med kort varsel på endast några få timmar. De kan också känna sig utsatta i samband med möten för vårdplanering då det är mycket personal närvarande och man lätt fastnar i ansvarsfrågor istället för att fokusera på patientens vård- och omsorgsbehov. Sammanställningen av intervjumateri-

alet fortgår och en KFi-rapport beräknas vara klar innan sommaren.

Christian Jensen

Mikael Löfström

Viveka Nilsson

Nya studier om kommundirektörer

Under många år har forskare vid KFi studerat kommundirektörers arbete, deras bakgrund och hur de trivs med sitt arbete. Rolf Solli har lett dessa studier. Vart femte år från och med 1995 har kommundirektörerna svarat på en enkät som gått ut till landets alla kommuner, och svarsfrekvensen har varit mycket hög. Senaste enkäten genomfördes 2015, och i år är det dags igen!

I år är det kanske extra intressant med kommundirektörernas arbete och vardag. Naturligtvis är det intressanta saker som händer varje år – beroende på om det är valår, mellanår, särskilda händelser i själva verksamheten eller kanske om kommunen drabbats av oväntade och omfattande förändringar i näringslivet. Den kommunala organisationen är alltid påverkad. Men i år kan vi nog förvänta oss många särskilt intressanta resultat med tanke på rådande situation i kommunerna. Ännu intressantare är det att vår svenska studie ska jämföras och vidareutvecklas tillsammans med andra nordiska forskares studier av Norges, Finlands, Danmarks och Islands kommundirektörer (eller motsvarande). Vi delar många bakgrundsfaktorer, men är också olika i till exempel kommunernas framväxt och koppling till statlig nivå, befolkning och syn på ledarskapet.

I de gemensamma, nordiska studierna söker vi data kring den nationella kontexten och det kommunala landskapet, men också vilka olika regelverk som omgärdar kommundirektörernas handlande och organisering. Tillsammans med den organisatoriska kontexten utgör det en fond för att analyse-

ra svar från en enkät som ställs till kommundirektörerna. Enkäten innehåller frågor om roller och motivation, uppfattningar om kommunen och den offentliga sektorn i stort, interaktion med andra kommunala och utom-kommunala aktörer samt organisatoriska aktiviteter och syn på verksamheten. Med hjälp av dessa empiriska datamängder kommer vi att kunna teckna en färgrik bild av det nordiska, kommunala ledarskapet på högsta tjänstemannanivå. Sedan tidigare vet vi att detta ledarskap har stor betydelse för den kommunala organisationens utveckling, men också för hur samspelet med den politiska nivån utvecklas och formas.

Under de år vi studerat kommundirektörer har vi kunnat se hur det kommunala ledarskapet på denna nivå reformerats beroende på förändringar i kontexten. Och det är mycket som hänt på dessa 25 år. Det gäller exempelvis införandet av New Public Management, förändrade – och i många fall fler – styrmodeller, marknadsisering, målsättning och mätning och så vidare. Synen på och relationen till brukaren har också förändrats, och därmed också hur de kommunala aktörerna förväntas agera gentemot alla som möter organisationen. De nordiska studierna av kommundirektörerna har tagit fasta på de många förändringar som skett i de kommunala organisationerna, och därför har även en workshop för nordiska ledarskapsforskare startats som tar fasta på några av de större omvälvningarna:

- Befintliga roller med förändrat innehåll
- Nya gränsöverskridande aktörer i kommunerna

- Digital transformering och förändrat ledarskap

Workshopserien fokuserar inte enbart på kommundirektörer, utan tar dessa som utgångspunkt för att diskutera det kommunala ledarskapet ur ett vidare perspektiv. Liksom studierna av kommundirektörerna kommer workshopserien att utmytna i en nordisk antologi.

Anna Cregård

Foto: Viveka Nilsson

Om Kommunforskning i Västsverige - ett pågående arbete presenteras

Kommunforskning i Västsverige (KFi) etablerades 1989 efter ett initiativ från några ekonomichefer i västsvenska kommuner och landsting och forskare vid institutionerna för företagsekonomi och statsvetenskap vid Göteborgs universitet. KFi:s uppdrag var att verka för ökade forskningsinsatser inom området kommunal ekonomi och organisation. KFi skulle, såsom det ursprungligen var tänkt, stimulera till ökad kommunforskning och förmedla resultat från pågående och avslutad forskning till politiker och tjänstemän i kommuner och landsting. Rätt så snart ändrades och utökades uppdraget till att även bedriva egen forskning finansierad av medlemsavgifter men framförallt av externa forskningsintäkter. Verksamheten expanderade snabbt, föreståndare rekryterades och ett kansli byggdes upp. KFi blev en betydelsefull aktör inom området forskning och utveckling inom framförallt områdena ekonomistyrning, redovisning och organisation.

Nu över 30 år efter etableringen kan konstateras att verksamheten är ”still going strong”. Vi lägger bakom oss ett 2019 som har varit ett av de bästa åren i många avseenden sedan starten av KFi. En omfattande publicering, flera nya projekt och ett gott ekonomiskt utfall gäller för 2019. KFi har

över tid uppvisat en förmåga att anpassa och utveckla verksamheten i förhållande till förändrade förutsättningar, såväl institutionella såsom etablering av nya forskningsmiljöer inom universitet och högskolor, som nya intresseområden innehållsmässigt för verksamma inom kommuner, regioner och akademien.

KFi är snart medelålders, 30 år har passerats. Av olika skäl har jämna födelsedagar inte uppmärksammats, det har varit för mycket att göra med pågående projekt och planering av nya. Den märkliga och obehagliga våren där konferenser och resor ställts in och fysiska möten blivit digitala har skapat, i alla fall för en relativt nybliven pensionär, luckor i almanackan. Så det var dags att göra något åt avsaknaden av en beskrivning av och berättelse om bakgrunden till KFi:s etablering, hur verksamheten organiserats och vad som åstadkommits under de 30 åren. Ett arbete pågår således just nu med att ge en bild av KFi som kanske också kan vara ett avstamp inför fortsättningen. När väl pandemin och den kris som nu råder klingar av kommer det finnas ett stort behov av forskning inom många områden och däribland hur samhällsorganisationer och aktörer möter och hanterar oförutsedda situationer. Det finns mycket att lära och

Foto: Viveka Nilsson

förklara av det som sker som kan tas med som beredskap inför och hantering av kommande nya kriser, för fler lär det bli.

Den text jag arbetar med är långtifrån heltäckande. Det är till en del en subjektiv betraktelse. Det är mina minnesbilder av

händelser och orsaker efter att i olika roller ha varit verksam inom KFi ända sedan starten. Det är mina val av forskningsområden och rapporter som beskrivs och exemplifierar verksamheten. Andra hade säkert gjort andra val och nedslag och skrivit en bättre rapport, men nu är det min text och historia. Arbete pågår som sagt och hur och när det hela slutar är oklart, men en rapport om Kommunforskning i Västsveriges verksamhet blir det.

Björn Brorström

Kris, styrning och framtida utmaningar

Den kris som just nu sveper över oss betraktas inte sällan som en medicinsk sådan. Hotet är mot hälsan och lösningen finns i vården och andra insatser, som att sluta umgås. En omedelbar effekt är de påfrestningar på personal och verksamheter som uppstått inom framförallt vård och omsorg. Christopher Hood, professorn som myntade begreppet New Public Management, argumenterar för att resiliens, eller enklare uttryckt robusthet, är ett viktigt värde att skärskåda offentlig styrning och organisering i förhållande till. Klarar samhället av att stå emot påfrestningar och leva upp till krav? Brist på utrustning och mediciner som det rapporteras om reser frågor kring hur det egentligen står till med resiliensen. I ett längre perspektiv kommer vi att kunna utvärdera och debattera i vilken utsträckning vi på ett rimligt sätt levt upp till krav, förväntningar och löften.

Den omedelbara krisen handlar därmed ur ett styrningsperspektiv främst om kapacitet, allokering och samordning. Till skillnad från förra krisen 2008 som var rent finansiell (hotet var mot ekonomin och lösningen blev ekonomin) blir de finansiella efterverkningarna en bieffekt. Den omedelbara bieffekten syns överallt. Alla känner någon som permitterats eller på andra sätt påverkas av

nedstängningen. Detta trots att den varit mildare här under de inledande veckorna än i de flesta andra länder.

Frågan om det stannar vid detta är emellertid rimlig att adressera även om svaret med nödvändighet blir en spekulering. Möjligen kan vi lära något av den förra krisen trots olikheter i orsak och karaktär. Den initiala responsen då som nu är att ösa på med resurser för att mildra den mest akuta fasen. Det känns som att finansministrar och riksbankschefer hade lite lättare att hitta knappen som öppnar kassavalven denna gång. Det har gått fort att lova väldigt mycket resurser. Sverige gör det ur ett läge med historiskt starka statsfinanser. Långsiktig betalningsförmåga verkar emellertid inte vara något som det funderas särskilt mycket kring nu. Länder som nyligen beskrevs som i princip konkursmässiga kan satsa rejält de också. Risker känns uppenbara att vi hamnar i en situation som den som följde på den förra krisen. Själva krisen inträffade då 2008. Ett skifte som pekats ut och som i sammanhanget är relevant skedde sedan 2010, för då var det slut på den mer frikostiga hållningen. Då gällde det istället att spara, effektivisera och genomföra åtgärder för att få balans i statsfinanserna. Sverige klarade sig lindrigt undan

men annat var det för Portugal, Irland, Grekland, Italien, Spanien och Storbritannien. Många av dessa länder brottades allt jämn vid Coronakrisens briserande med att få ordning på statsfinanserna. Även om Sverige möter utmaningarna från ett helt annat styrkeförhållande var det många kommuner och regioner som fått börja se över sina verksamheter redan före det att krisen slog till.

Risken som känns uppenbar är alltså att vi efter den akuta fasen kommer att möta utmaningar som i viss mån kan beskrivas som perenna. Det handlar om att effektivisera, spara, prioritera och söka nya lösningar. Inom KFi finns det en tradition av att generera kunskap om hur organisationer kan möta finansiell stress och hur olika organisationsmodeller och styrningsinitiativ fungerar. I den planering av verksamheten som nu pågår kan fyra satsningar nämnas som nyligen initierats eller planeras. En viktig del i identifierandet av dessa områden har varit återkommande samtal i KFi:s mycket aktiva styrelse och interna seminarier.

Digitalisering: Ett område som ständigt lyfts fram som en lösning, men som ofta leder till ökade kostnader. Formering av forskningsinsatser pågår och handlar både om att skärskåda strategier och om att följa satsningar som görs.

Innovation: Sedan en längre tid pågår forskning kring innovationer inom ramen för ett av KFi:s programområden. Nu sker en extra satsning för att fånga innovation i spåret av krisen.

Effektivare administration: Fokus handlar om att generera kunskap både om omfattning och utveckling, såväl som identifierande av underliggande mekanismer.

God hållbar ekonomi: I linje med en längre tradition återupptas fokus på vad som förklarar att vissa satsningar på att stärka ekonomin lyckas medan andra inte gör det.

Vi kommer säkerligen under det kommande året identifiera ytterligare områden att göra satsningar inom och mottar tacksamt inspel kring idéer och konkreta projekt.

Gustaf Kastberg

*Gustaf Kastberg,
Foto: Henric Brunnsgråd*

På innovationsfronten mycket nytt!

All organiserad verksamhet har att beakta drift och utveckling. ”Här och nu” ska verksamhet utföras, helst på ett värdeoptimalt sätt. Och i förhållande till framtiden ska verksamheten utvecklas, ofta utifrån gjorda lärdomar, men också med inspiration från andra verksamheter och organisationer. KFi:s forskningsprogram ”Strategisk innovation och utveckling” har ett utvecklingsorienterat fokus väl medveten om att driftsbetingelser till stor del påverkar realisering av utvecklingsambitioner. Om det är något som den omfattande förändringslitteraturen visat så är det nämligen att det sällan är svårt att introducera något nytt, snarare ligger svårigheten i att förändra befintliga strukturer och handlingsmönster. Inom olika projekt i programmet bedrivs studier av skilda former av organisatoriska utvecklingsambitioner.

Många kommuner och regioner arbetar med innovationsbegreppet som styrande ideal för att öka organisatorisk utvecklingsförmåga och graden av nytänkande. Men vad innebär egentligen begreppet innovation i en offentlig kontext? Hur hanteras den inneboende målkonflikten mellan å ena sidan byråkratins stabiliserande logik och å andra sidan nytänkandets förändringsideal? Sedan 2016 har en forskargrupp med finansiering från Vinnova följt Göteborg Stads arbete med att ta fram ett innovationsprogram. Arbetet finns skildrat i KFi-rapport nr 157, ”Innovation som policy och praktik” (KFi-rapport 157). I rapporten beskrivs och analyseras Göteborg Stads arbete med att utveckla ett kommungemensamt innovationsprogram. Syftet med programmet är att stärka stadens kapacitet att arbeta med innovation, själva och i samverkan med andra. Rapporten beskriver och analyserar programprocessen, dess resultat och de mer övergripande lärdomar som kan dras både vad gäller att ta fram innovationsprogrammet och det efterföljande arbetet med att bygga upp kommunens organisatoriska kapacitet kring innovations- och utvecklingsfrågor. Likaså belyser rapporten vad som upplevs underlätta respektive

försvara olika processer och varför så är fallet.

Följeforskningsuppdraget kommer med fortsatt stöd från Vinnova att fortsätta följa stadens arbete en programperiod till, dvs fram till 2023 och då med fokus på innovationskapacitet utifrån den övergripande frågan ”Vad innebär det att utveckla innovationskapacitet för en kommun - inom den egna organisationen och i samverkan med andra?”. Vi har alltså all anledning att återkomma med fler reflektioner.

I ett annat Vinnovafinansierat projekt ”Att skapa innovation i samverkan för hållbara städer: En analys av Göteborgs urbana innovationssystem”, har forskargruppen i samarbete med Linköpings universitet, publicerat Vinnovarapport 2020:01

<https://www.vinnova.se/publikationer/samverkan-i-urbana-innovationssystem/>

I rapporten presenteras en studie av Göteborg med fokus på transport och mobilitet för en hållbar stad. Studier visar att städer i allt större utsträckning har blivit motorer och mötesplatser för innovation, men också att de verkar i hård global konkurrens om investeringar och utbildad arbetskraft. Städer är hemvist för företagens utvecklingsarbete, marknader för framtida innovationer och i många fall, som i Göteborg, även platser för produktion av varor. Mer än hälften av den svenska fordonsindustrin finns t ex i Göteborg, och ännu högre del av dess utvecklingsarbete genomförs i Göteborg och Västsverige. Det är dessutom städer som rent konkret har att hantera många av de hållbarhetsutmaningar som världen står inför, inte minst vad gäller transporter, och därmed kan fungera som testbäddar och marknader för framtidens lösningar. Offentliga aktörers roll i städer är också av stor betydelse, inte minst kommunens. Syftet med rapporten är att skapa en ökad förståelse för samspelet mellan olika aktörer i ett urbant innovationssystem. Fokus ligger på att utforska dels vilka förutsättningar, drivkrafter, utmaningar och möjligheter

som upplevs med att samverka från olika aktörers perspektiv, dels på vilket sätt lokala, nationella och transnationella policyer, strategier, investeringar och forsknings- och innovationsfinansiering till olika aktörer spelar för roll. Rapporten blev klar under tidig höst och Vinnova refererade flitigt till den i sin underlagstext till forskningspropositionen.

Slutligen, har KFi med anledning av rådande omständigheter kring covid 19 bestämt att genomföra en orienteringsstudie. Vissa beskriver covid 19 som den värsta krisen sedan andra världskriget och visst är det en farsot med ödesdigra mänskliga och samhällsekonomiska konsekvenser. Man kan fråga sig på vilket sätt en kommun och dess olika verksamheter drabbas av covid 19, vad olika aktörer inom kommunen gör för att hantera dramatiskt nya förutsättningar, vilka regelverk som behöver brytas och vilka nya samarbetskonstellationer som uppstår. Kort sagt hur rider kommunerna ut stormen som de nu är mitt uppe i? Studien kommer att

genomföras på flera olika sätt, genom att bevaka medier, genomföra intervjuer inom etablerade nätverk samt med en enkät till medlemskommunerna. En rapport med den tentativa undertiteln "Kris är uppfinningarnas moder" kommer att föreligga under senare delen av hösten, och förhoppningsvis är den också ett inslag på KFi-dagen.

Jessica Algehed

Christian Jensen

*Jessica Algehed,
Foto: Henric Brunngård*

*Christian Jensen,
Foto: Henric Brunngård*

Internationellt samarbete

Tillsammans med kollegan Odd Stalebrink, som är verksam på School of Public Affairs vid Pennsylvania State University, håller jag för tillfället på att arbeta med ett forskningsprojekt kring pensionsredovisningen i USA. Precis som i många andra länder har det historiskt sett funnits problem med att felaktiga antaganden används i redovisningen. Mer konkret handlar det om att pensionsfonder, som är finansierade av delstater och kommuner, vid nuvärdeberäkningen av pensionsförpliktelserna använder såpass optimistiska beräkningar att det har resulterat i att många pensionsfonder nu är underfinansierade.

För att råda bot på dessa problem har normgivaren i USA, Governmental Accounting Standards Board (GASB), utkommit med två nya redovis-

ningsstandards. Förändringarna som följer av dessa standards rör dels pensionsfondernas beräkning av diskonteringsräntan, dels att delstater och kommuner måste aktivera sina pensionsförpliktelser i balansräkningen.

I grunden är det en klassisk normeringsfråga som, för standardsättarens vidkommande, handlar om en svår avvägning mellan de kvalitativa egenskaperna relevans och tillförlitlighet. Å ena sidan skapar ett system med stort tolkningsutrymme för upprättarna av redovisningsinformationen goda möjligheter till att avspegla de underliggande ekonomiska händelserna och transaktionerna, vilket kan bidra till att stärka redovisningsinformationens relevans för olika typer av intressenter. Å andra sidan öppnar ett be-

tydande tolkningsutrymme också upp för att optimistiska antaganden används och därmed försämrar redovisningsinformationens tillförlitlighet. Omvänt skulle väldigt specifika regler, som lämnar begränsade möjligheter till lokal tolkning och tillämpning, kunna skapa en hög tillförlitlighet på bekostnaden av att redovisningsinformationen får en låg relevans.

Syftet med forskningsprojektet är att analysera vilka pensionsfonder som anpassat sig och följer de nya reglerna, och vilka fonder som avviker från de nya reglerna. Ett manus, med arbetstiteln "Contextual Factors and Imprudent Discount Rate Assumptions: An Empirical Examination", kommer att presenteras på en (numer digital) konferens som International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB) arrangerar i mitten av juni. Detta forum för erfarenhetsutbyte mellan akademiker

och praktiker som arbetar med normeringsfrågor är relativt nybildat. Den första konferensen genomfördes i Neapel i fjol. Då de redovisningsstandards som IPSASB tar fram, det vill säga International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), har börjat få allt större betydelse för hur nationella normgivare agerar i olika redovisningsfrågor är detta forum relevant även utifrån KFi:s horisont. Dessutom ska det också nämnas att vissa länder och överstatliga organisationer såsom Förenta nationerna valt att börja tillämpa IPSAS. Även det projekt som sedan ett antal år pågår med att harmonisera offentlig sektors redovisning inom den Europeiska unionen har varit starkt påverkad av IPSAS.

Pierre Donatella

Aktuell redovisningsforskning på KFi

För tillfället är jag engagerad i ett antal redovisningsrelaterade forskningsprojekt, vilka befinner sig i lite olika faser. Ett av projekten, som jag skrivit om i tidigare nyhetsbrev, rör den praxisundersökning som genomfördes avseende tilläggsupplysningar i årsredovisningen (se även [KFi-rapport 147](#)). Att beskriva praxis och lyfta fram en rad goda exempel var första steget. Andra steget i detta projekt var att försöka förklara varför det finns skillnader mellan olika kommuner sett till följsamhet mot de krav som lag och kompletterande norm ställer på de upplysningar som ska lämnas i årsredovisningen.

Ur ett internationellt perspektiv är de svenska erfarenheterna av intresse, då vi var bland de första länderna i världen som på kommunal nivå skiftade från en i grunden kassabaserad redovisning till en redovisning som principiellt sett bygger på en bokföringsmässig logik. Något förenklat kan man säga att desto fler periodiseringsposter som aktiveras i balansräkningen, desto mer inslag av uppskattningar och bedömningar krävs i redovisningen. En ut-

veckling som varit tydlig både i Sverige och andra länder är därför att fler och mer detaljerade regler tillkommit över tid i syfte att guida och kontrollera upprättarna av redovisningsinformationen. I många länder har det emellertid visat sig vara svårt att harmonisera redovisningspraxis genom lagar och andra regler.

Mot denna bakgrund har jag nyligen publicerat en artikel i Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management (ahead-of-print, <https://doi.org/10.1108/JPBAFM-03-2019-0048>) som redogör för de svenska erfarenheterna kring följsamheten mot tilläggsupplysningar i årsredovisningen. En av slutsatserna som lyfts fram i artikeln är att kommuner i geografisk närhet tenderar att likna varandra sett till graden av följsamhet. Detta kopplas till att det finns lokala nätverk där ekonomer från närliggande kommuner träffas och utbyter erfarenheter.

Pierre Donatella

KFi:s senaste publikationer

KFi-rapport 158. *Medborgarlöften – dokument med förbättringspotential.* Viveka Nilsson. ISBN: 978-91-87454-71-4.

KFi-rapport 157. *Innovation som policy och praktik – perspektiv och lärdomar från framtagandet av Göteborg Stads innovationsprogram 2018 - 2023.* Jessica Alghed och Christian Jensen. ISBN: 978-91-87454-70-7.

Publikationer och rapporter i pdf-format finner du på vår webbplats www.kfi.se eller ring oss på tel 031-786 59 00 om du har några frågor eller behöver mer information.

Aktiviteter under 2020

- Seminarium om Effektiva samarbeten den 25 september
- KFi-dagen den 27 nov
- Redovisningsdagen den 11 dec

**KFi-Nytt utkommer
3 ggr per år**

Redaktör:

Viveka Nilsson, KFi,
tel 031-786 59 00

Grafisk formgivning:

BrandFactory AB

**Kommunforskning i
Västsvrige, KFi,**

bedriver och förmedlar forskning inom ekonomi, organisation och hälso- och sjukvård i kommuner och regioner. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och regioner samt universitet och högskolor i Västsvrige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därmed bidra till att skapa en stark forskningsmiljö.

c/o Göteborgs universitet
Box 665
405 30 Göteborg

Besöksadress:
Viktoriagatan 13

Tel 031-786 59 00
E-post kfi@kfi.se

www.kfi.se